

TRANSFER FİYATLANDIRMASI YOLUYLA ÖRTÜLÜ KAZANÇ DAĞITIMI

&

ÖRTÜLÜ SERMAYE

&

KONTROL EDİLEN YABANCI
KURUM KAZANCI

Vergi sistemimizdeki önemli vergi güvenlik müesseseleri

Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı

Örtülü Sermaye

Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazancı

TRANSFER FİYATLANDIRMASI YOLUYLA ÖRTÜLÜ KAZANÇ DAĞITIMI

Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı

Transfer fiyatlandırması; ilişkili kişiler arasında mal ve hizmet satışında veya benzeri diğer ticari işlemlerde uyguladıkları fiyatlandırma şeklinde tanımlanabilir.

Örtülü kazanç dağıtımı ise; kurum kazancının vergilendirilmeden kurum dışına aktarılmasını ifade eder.

Dolayısıyla, **transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı**; ilişkili kişilerin aralarında yaptıkları mal veya hizmet alım ya da satım işlemlerindeki fiyat ve bedeli emsallerinden farklı tespit etmek suretiyle vergi matrahını aşındırmaları ve kurum kazancının vergilendirilmeden ortaklara veya diğer ilişkili kişilere aktarılması sonucunu doğurmaktadır.

Transfer fiyatlaması neden doğuyor?

- ❑ Üretim yeri ile pazarın farklı olması
- ❑ Çok uluslu şirketler ile devletler arasındaki çıkar çatışması
- ❑ Uluslararası vergi anlaşmaları
- ❑ Vergisel amaçlar
- ❑ Küreselleşme – küçülen dünya
- ❑ Ticaret hacmindeki büyüme

Kurumlar,

ilişkili kişilerle

emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak

tespit ettikleri bedel veya fiyat üzerinden

mal veya hizmet alım ya da satımında

bulunursa,

kazanç tamamen veya kısmen

transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü

olarak dağıtılmış sayılır.

Transfer fiyatlandırması tanımında ana unsurlar

**İlişkili kişi
kavramı**

**Emsallere
uygunluk
ilkesi**

**Mal veya
hizmet
alım/satımı**

İlişkili kişi kavramı

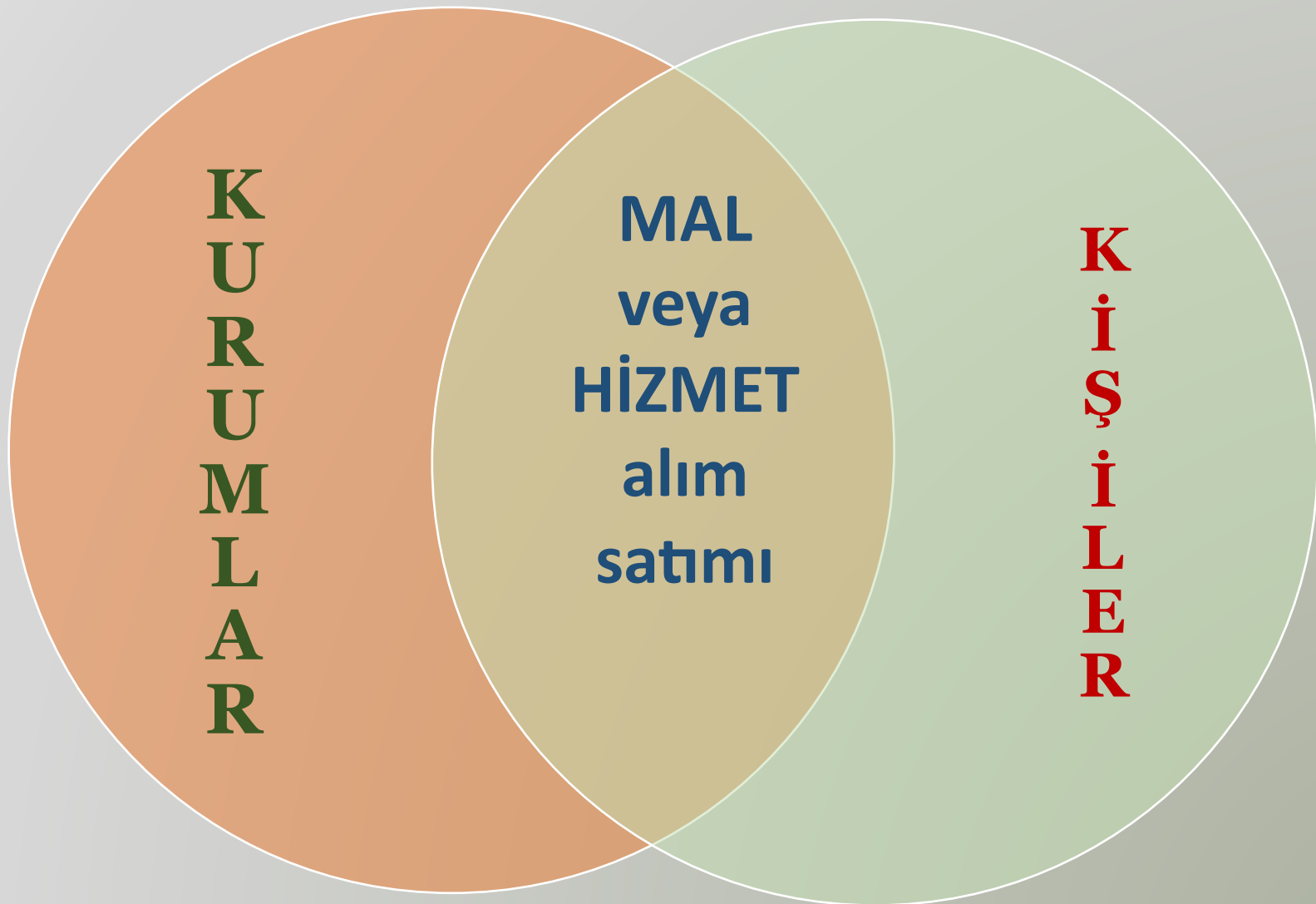
İlişkili kişi kavramı - 1

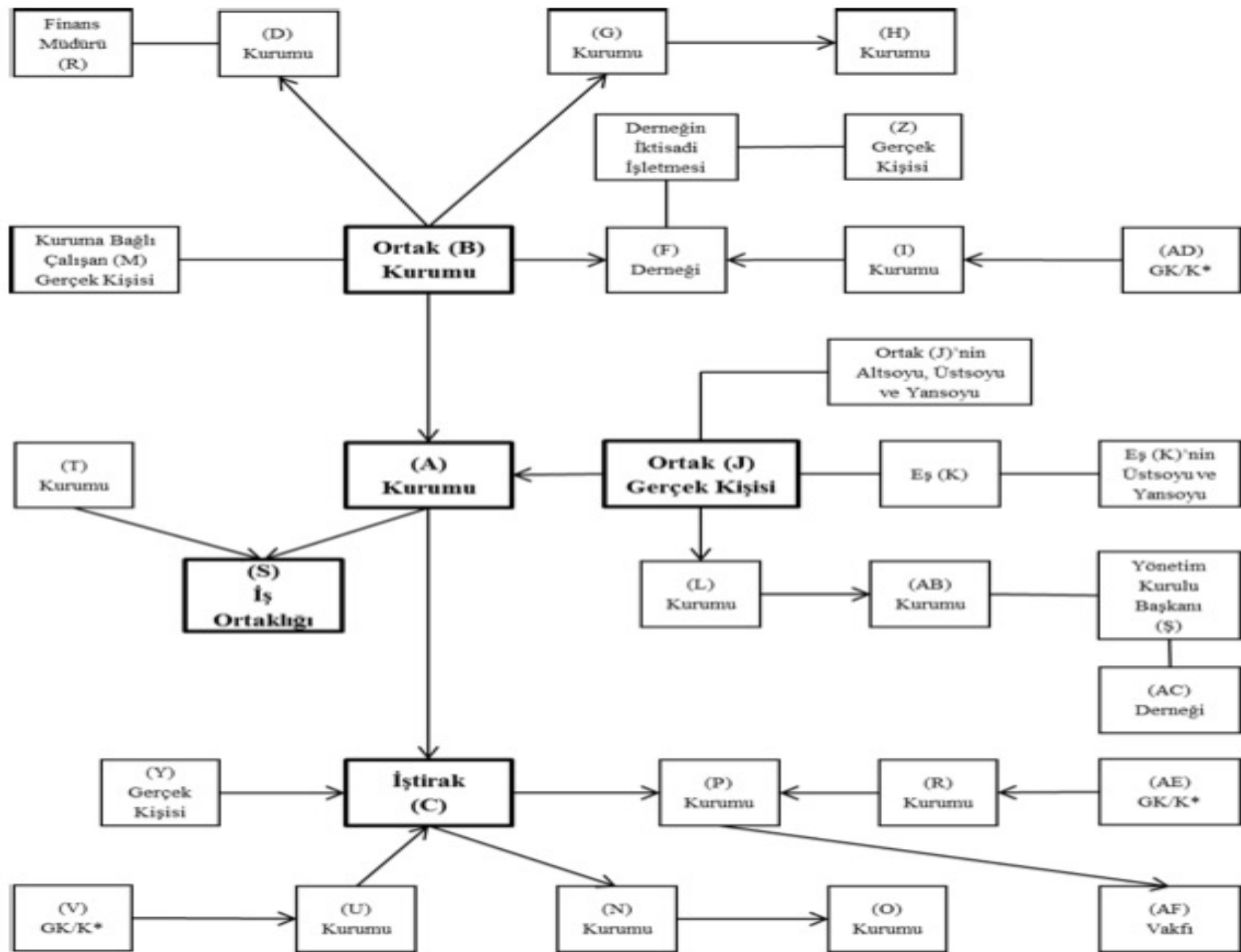
- Kurumların kendi ortakları,
- kurumların veya ortaklarının ilgili bulunduğu gerçek kişi veya kurumlar
- İdaresi, denetimi veya sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu ya da nüfuzu altında bulundurduğu gerçek kişi veya kurumlar *(en az % 10 ortaklık, oy veya kâr payı hakkı gerekir.)*
- Ortakların **eşleri**, ortakların veya eşlerinin **üstsoy** ve **altsoyu** ile üçüncü derece dahil **yansoy** hısımları ve **kayın hısımları** da ilişkili kişi sayılır.

İlişkili kişi kavramı - 2

- Cumhurbaşkanınca ilan edilen ülkelerde veya bölgelerde bulunan kişilerle yapılmış tüm işlemler, ilişkili kişilerle yapılmış sayılır.
(Vergi cennetleri)
- Vergi cennetleri tayin edilirken;
 - ❖ Türk vergi sisteminin yarattığı vergilendirme kapasitesi ile aynı düzeyde bir vergilendirme imkânı sağlayıp sağlamadığı ve
 - ❖ Bilgi değişimi hususu göz önünde bulundurulur.

TRANSFER FİYATLAMASI - İlişki

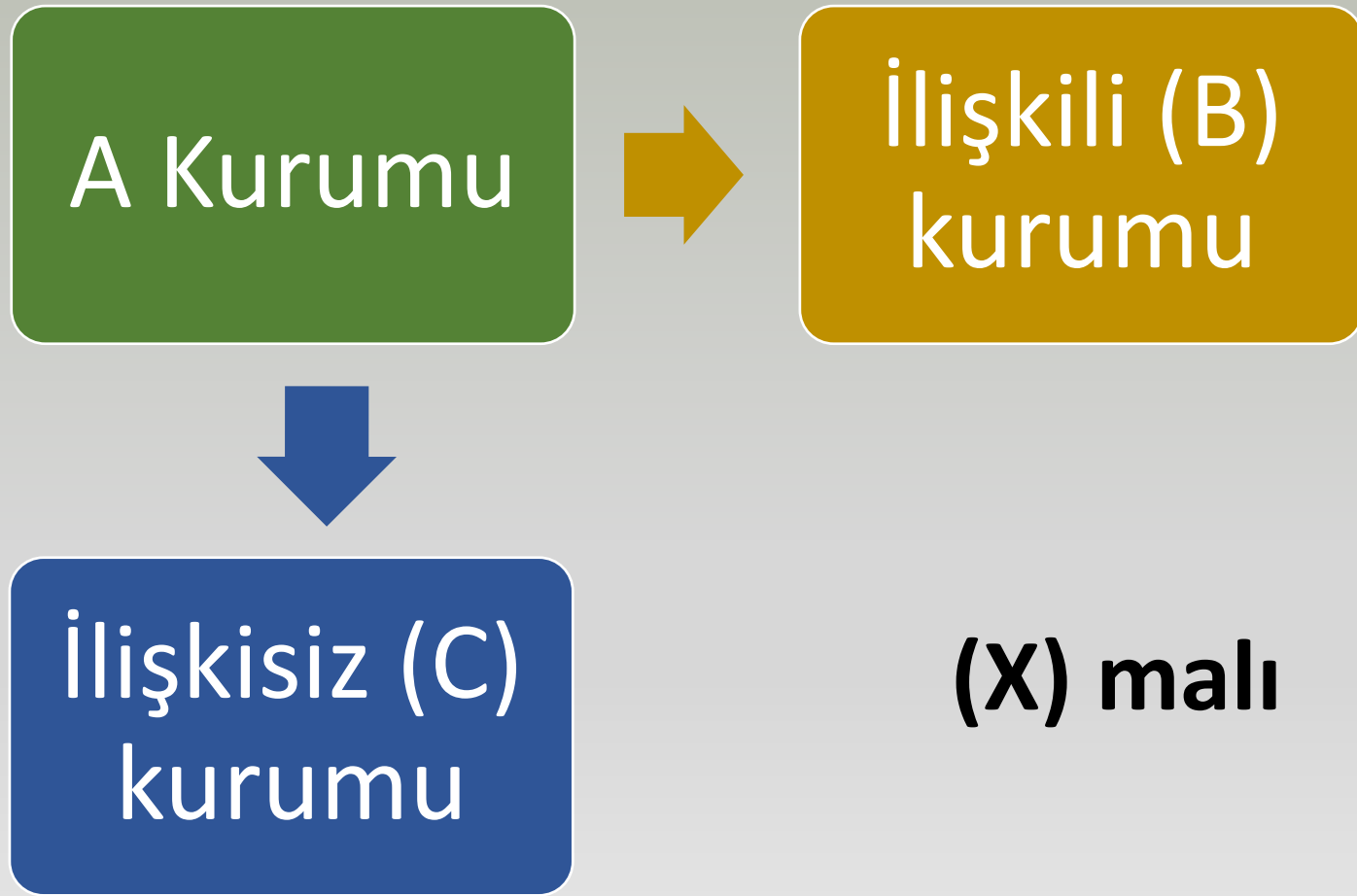
Emsallere uygunluk ilkesi

Emsallere uygunluk ilkesi

İlişkili kişilerle yapılan
mal veya hizmet alım ya da
satımında
uygulanan fiyat veya bedelin
aralarında böyle bir ilişkinin
bulunmaması durumunda oluşacak
fiyat veya bedele uygun olmasını
ifade eder.

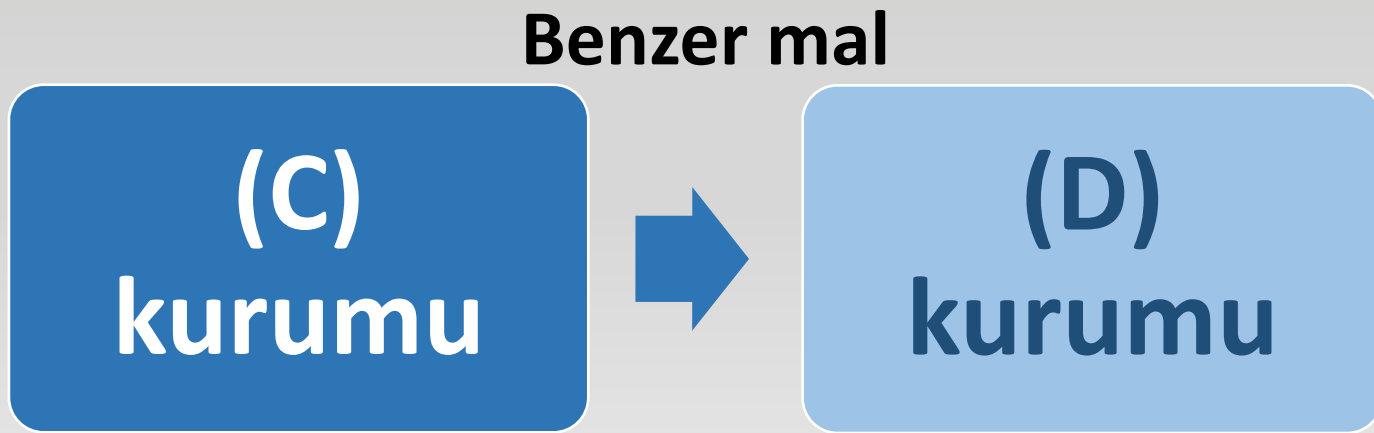
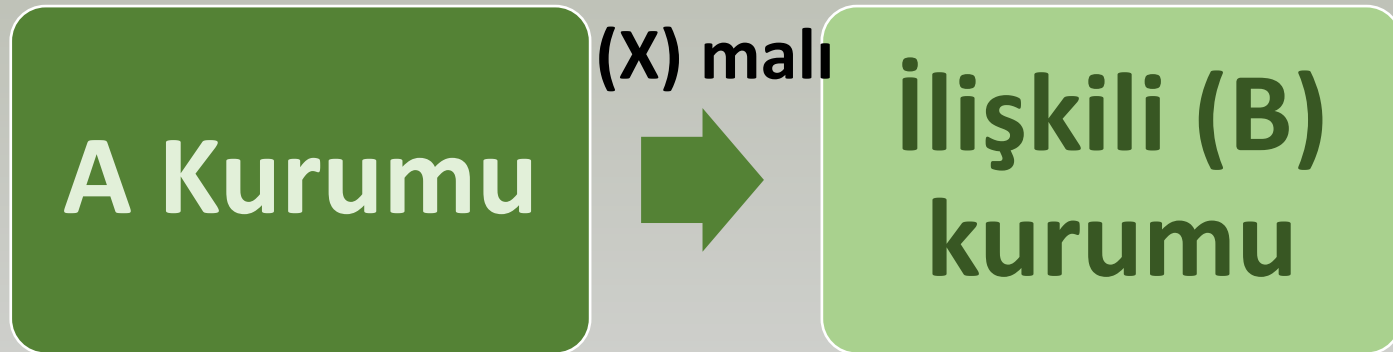
İÇ EMSAL

Mükellefin ilişkisiz kişilerle yaptığı işlemlerde kullandığı fiyat ya da bedeli ifade eder.

DIŞ EMSAL

İlişkisiz kişilerin kendi aralarında yaptıkları **karşılaştırılabilir nitelikteki** işlemlerde kullandığı fiyat ya da bedeli ifade eder.

Emsal fiyat belirlemede düzeltmeler

- ☐ Ürün çeşidi
- ☐ Vade şekli
- ☐ Ödeme türü
- ☐ İşlem hacmi
- ☐ Pazar/coğrafya farklılığı
- ☐ Pazar türü (Toptan/perakende)
- ☐ İşlem tarihi/mevsim
- ☐ Riskler
- ☐ Teslim şekli
- ☐ İş stratejileri

Diğer emsal kaynakları

- ❑ **Veri tabanları**
- ❑ **Piyasa ve sektör verileri (TCMB, BİST, TÜİK gibi)**
- ❑ **Odalar, borsalar, birlikler ve dernekler gibi STK tarafından yayınlanan veriler**

EMSALLERE UYGUN FİYAT YA DA BEDELİN TESPİTİNDE KULLANILAN YÖNTEMLER

Geleneksel İşlem Yöntemleri

**Karşılaştırılabilir
Fiyat Yöntemi**

Maliyet Artı Yöntemi

**Yeniden Satış Fiyatı
Yöntemi**

Diğer Yöntemler

**İşleme Dayalı Net
Kâr Marjı**

**Kâr Bölüşüm
Yöntemi**

**Mükellefçe
Belirlenecek Yöntem**

**İdare ile Birlikte
Belirlenecek Yöntem**

KARŞILAŞTIRILABİLİR FİYAT YÖNTEMİ

- ❑ Emsallere uygun fiyatın, ilişkisiz kişilerin karşılaştırılabilir nitelikteki işlemlerinde uygulanan piyasa fiyatı ile karşılaştırılarak tespit edilmesi esasına dayanır.
- ❑ Emsallere uygunluk ilkesini uygulamanın doğrudan ve en güvenilir yoludur. En çok tercih edilen yöntemdir.
- ❑ Emtia ticareti, komisyonlar, gayri maddi hak ödemeleri ve finansal işlemlerde uygulanan bir yöntemdir.

MALİYET ARTI YÖNTEMİ - 1

- ❑ Emsallere uygun fiyatın, ilgili mal veya hizmet maliyetlerinin **makul bir brüt kâr oranı** kadar artırılması suretiyle hesaplanmasını ifade eder.
- ❑ **Makul brüt kâr oranı**, işlemi yapan mükellefin bu mal veya hizmetlere ilişkin olarak **ilişkisiz** kişilerle yaptığı işlemlerde uyguladığı brüt kâr oranıdır.
- ❑ Maliyet yönteminin aynı olması ve muhasebe farklılıklarının giderilmesi önemlidir.

MALİYET ARTI YÖNTEMİ - 2

Brüt kâr oranı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

$$\frac{\text{Satışlar - Maliyet}}{\text{Maliyet}} = \text{Brüt kâr oranı}$$

Bu yöntem özellikle hammadde, yarı mamul, mamul mallarda, fason imalatlarda ve hizmet tedarikinde uygulanabilecektir.

YENİDEN SATIŞ FİYATI YÖNTEMİ - 1

Emsallere uygun fiyatın, işlem konusu mal veya hizmetlerin aralarında herhangi bir ilişki bulunmayan kişilere yeniden satılması halinde uygulanacak fiyattan, makul bir brüt satış kârı düşülerek hesaplanmasını ifade etmektedir.

$$\frac{\text{Yeniden satış fiyatı}}{1 + \text{Brüt satış kâr oranı}} = \text{Emsallere uygun fiyat}$$

YENİDEN SATIŞ FİYATI YÖNTEMİ - 2

Bu yöntem, özellikle pazarlama ve dağıtım faaliyetleri gibi ilişkili şirketin satın aldığı mal veya hizmeti ilişkisiz kişilere sattığı işlemlerde kullanılabilir.

Diğer taraftan, bu yöntemin uygulandığı olaylarda genellikle satmak üzere alınan mallar, alındığı biçimde satılmaktadır.

Bu çerçevede paketleme, etiketleme ve küçük çaplı montajlar değer artırıcı katkı ya da fiziksel değişim olarak değerlendirilmez.

YENİDEN SATIŞ FİYATI YÖNTEMİ - Örnek

(A) kurumunun ilişkisiz kişilere satış fiyatı		1.100
Satış komisyonu		% 10
Emsallere uygun fiyat (1.100/(1+0,10))		1.000
İşlev ve risk farklılıkları düzeltme (-)		15
Pazarlama gideri	15	
Emsallere uygun fiyat		985

İŞLEMSEL KÂR YÖNTEMLERİ

İşlemsel kâr yöntemleri: Emsallere uygun fiyat veya bedelin tespitinde, ilişkili kişiler arasındaki işlemde doğan kârı esas alan yöntemleri ifade eder. Bu yöntemler,

- ☐ **İşleme dayalı net kâr marjı yöntemi ve**
- ☐ **Kâr bölüşüm yöntemidir.**

İŞLEME DAYALI NET KÂR MARJI YÖNTEMİ

Mükellefin kontrol altındaki bir işlemde; maliyetler, satışlar veya varlıklar gibi ilgili ve uygun bir temele dayanarak tespit ettiği **net kâr** marjının incelenmesi esasına dayanır.

Net kârlılığın, brüt kârlılığa göre işlevsel farklılıklardan daha az etkilenmesi nedeniyle kullanılır.

Maliyet artı veya yeniden satış fiyatı yöntemlerine benzer. Tek fark bu yöntemde net kâr marjının esas alınmasıdır.

KÂR BÖLÜŞÜM YÖNTEMİ

- ❑ Geleneksel yöntemlerin kullanılamadığı,
- ❑ Karşılaştırılabilir işlemlerin olmadığı,
- ❑ İlişkili kişiler arasındaki işlemlerin birbirinin ayrılmaz bir parçası olduğu durumlarda kullanılmalıdır.
- ❑ Toplam kâr, işlemin tarafları arasında dağıtılır.
- ❑ İşlemden her bir tarafın kâra olan katkısı işlev analizi çerçevesinde belirlenir.

MÜKELLEFÇE BELİRLENECEK YÖNTEM

- ☐ Emsallere uygun fiyata, belirtilen yöntemlerden herhangi birisi ile ulaşma olanağı yoksa mükellef, işlemlerin mahiyetine uygun olarak kendi belirleyeceği diğer yöntemleri kullanabilir.
- ☐ Uygulamaya ilişkin kayıt-belge ve kanıtlarla desteklenmelidir.
- ☐ Bu yöntemin de emsallere uygunluk ilkesine göre tespit edilmesi zorunludur.

İDARE İLE BİRLİKTE BELİRLENEN YÖNTEM

(Peşin fiyatlandırma anlaşması - 1)

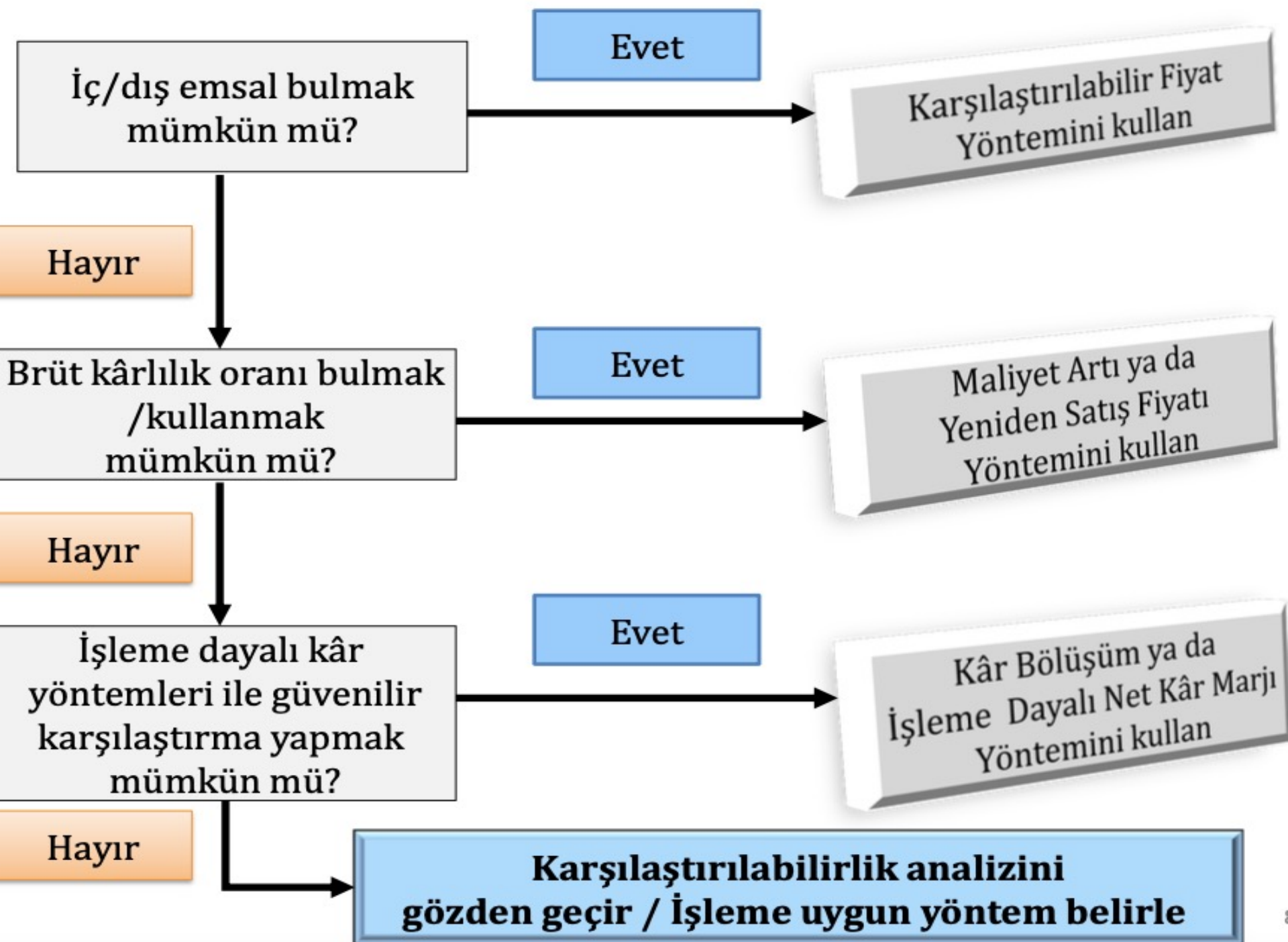
- ❑ İlişkili kişilerle yapılan (serbest bölgeler dâhil) **yurt dışı** işlemlere ilişkin fiyatlandırma yönteminin, belli bir süre için uygulanmak üzere GİB ile birlikte belirlenmesidir.
- ❑ Yurtiçi işlemler için kullanılmaz.
- ❑ Anlaşma süresi maksimum 3 yıldır.
- ❑ Sadece kurumlar vergisi mükelleflerini kapsar.

PEŞİN FİYATLANDIRMA ANLAŞMASI - 2

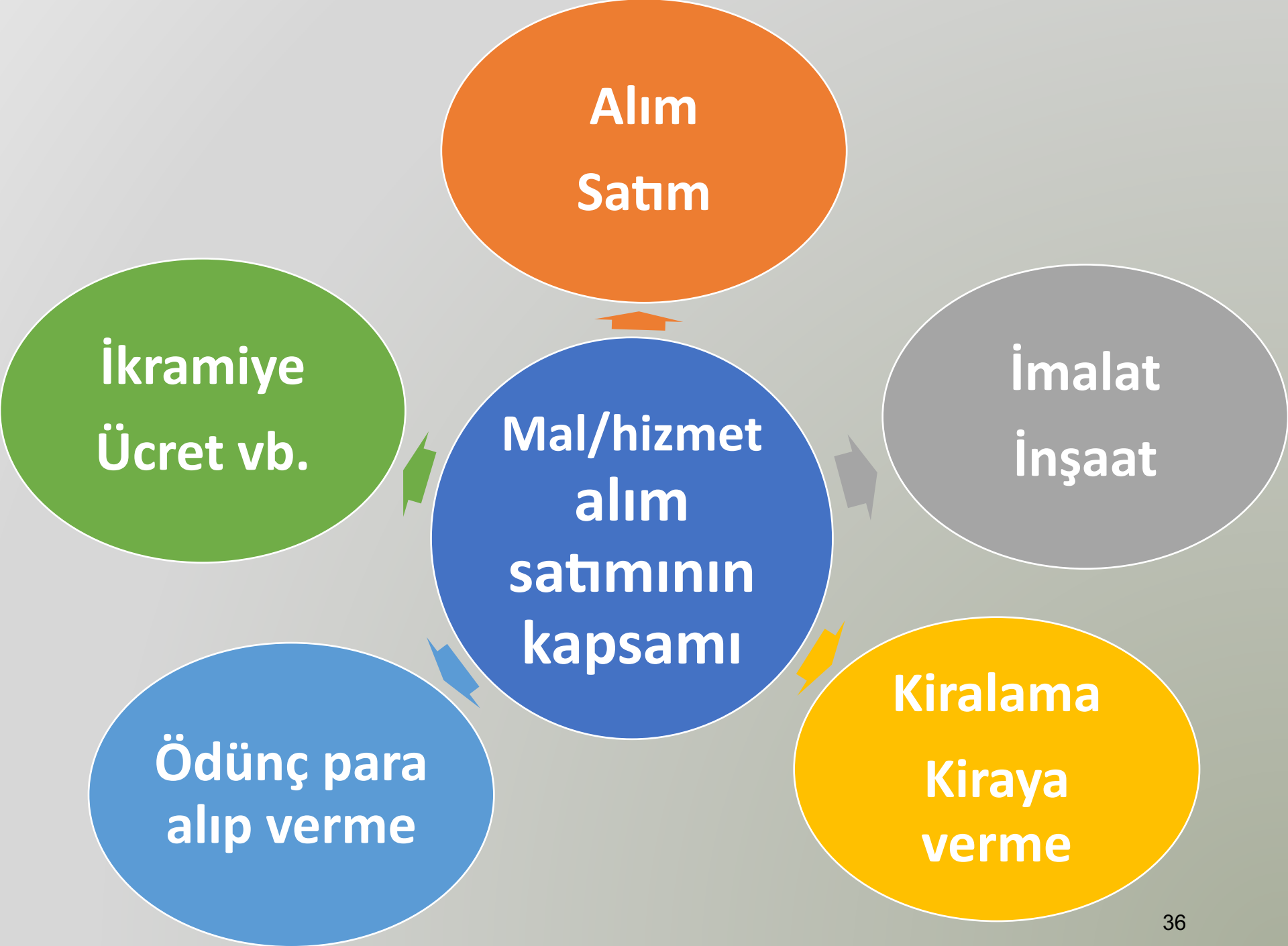
- ❑ PF anlaşmaların temel amacı; transfer fiyatlandırmasına ilişkin olarak karşılaşılabilecek olası vergi ihtilaflarının önüne geçmektir.
- ❑ Mükellef iki taraflı veya çok taraflı peşin fiyatlandırma anlaşması talep edebilir.
- ❑ PF anlaşması yapılmış olması, anlaşma konusuyla ilgili olarak mükelleflerin incelenmeyeceği anlamına gelmez.
- ❑ Anlaşma kapsamındaki işlemlere ilişkin yöntemin uygulanması inceleme konusu yapılabilecektir.

EMSALLERE UYGUNLUK DİYAGRAMI

Mal veya hizmet alım satımının kapsamı

Transfer fiyatlandırması kapsamında sayılmayacak örnekler

☐ İşçi-işveren ilişkisi kapsamındaki ücret ödemeleri ve

☐ Bayilik ilişkisi

transfer fiyatlandırması konusuna girmez.

TRANSFER FİYATLANDIRMASININ VERGİSEL SONUÇLARI

Transfer fiyatlandırmasının vergisel sonuçları - 1

Transfer Fiyatlaması Yoluyla Kısmen veya Tamamen Örtülü Kazanç Dağıtımının Oluşması Durumunda;

Dağıtılmış Sayılan Kazanç, GVK ve KVK uygulamasında hesap döneminin son günü itibariyle;

- Dağıtılmış kar payı veya
- Dar mükellefler tarafından merkeze aktarılmış tutar sayılacaktır.

Transfer fiyatlandırmasının vergisel sonuçları - 2

- ❑ Daha önce yapılan vergilendirme işlemleri taraf olan mükellefler nezdinde buna göre düzeltilir.
- ❑ Düzeltme işlemi;
 - ❖ Örtülü kazanç **dağıtan** taraf açısından **KKEG**,
 - ❖ Örtülü kazanç **dağıtılan** taraf açısından **kâr payı** olarak değerlendirilerek yapılacaktır.

Transfer fiyatlandırmasının vergisel sonuçları - 3

ÖRNEK

A ŞİRKETİ

B Şirketine Mal Satar

Transfer Fiyatı	1.000
Emsal Değer	1.100
Örtülü Kazanç	100

KKEG olarak matraha ilave edilecek

B ŞİRKETİ

A Şirketinden Mal alır

Transfer Fiyatı	1.000
Emsal Değer	1.100
Örtülü Kazanç.	100

Kâr payı olarak dikkate alınacak

Transfer fiyatlandırmasının vergisel sonuçları - 4

Örtülü kazanç dağıtımının sonuçlarını özetlersek;

- ❑ Dağıtan taraf için; vergi, ceza ve gecikme faizi gündeme gelecek,
- ❑ Örtülü kazancı elde eden taraf ise vergi düzeltmesi (kâr payı beyanı) yapacaktır.
- ❑ Koşullar uygunsa işleme isabet eden vergi iade edilir.
- ❑ Ancak, düzeltmenin yapılabilmesi için örtülü kazanç dağıtan kurum adına tarh edilen vergilerin kesinleşmiş ve ödenmiş olması gerekir.

Transfer fiyatlandırmasının vergisel sonuçları - 5

- ❑ Transfer fiyatlandırması yoluyla kazancın örtülü olarak dağıtıldığının kabulü **Hazine zararının doğması şartına bağlıdır.**
- ❑ Hazine zararından kasıt, emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit edilen fiyat ve bedeller nedeniyle kurum ve ilişkili kişiler adına tahakkuk ettirilmesi gereken her türlü verginin eksik veya geç tahakkuk ettirilmesidir.

Transfer fiyatlandırmasının vergisel sonuçları - 6

Transfer fiyatlandırmasına ilişkin belgelendirme yükümlülüklerinin **tam ve zamanında** yerine getirilmiş olması kaydıyla;

örtülü kazanç nedeniyle tarh edilecek vergiler için **vergi ziyai cezası %50 indirimli** olarak uygulanır.

(Kaçakçılık fiiliyle (VUK 359) vergi ziyasına sebebiyet verilmesi hali hariç)

Transfer fiyatlandırmasının vergisel sonuçları - 7

KDV İNDİRİMİ SORUNU

KDV Kanunu'nun 30/d maddesine göre gelir ve kurumlar vergisi açısından kabul edilmeyen giderler dolayısıyla ödenen KDV indirilemez.

Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımına konu olacak fiyat yada bedel farkının kurum kazancından gider yada maliyet olarak indiriminin kabul edilmediği dikkate alındığında, bu kısma isabet eden KDV nin indirimi sorun oluşturabilir.

TRANSFER FİYATLANDIRMASINDA YILLIK BELGELENDİRME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Yıllık belgelendirme yükümlülüğü

- 1. Genel rapor,**
- 2. Yıllık transfer fiyatlandırması raporu,**
- 3. Ülke bazlı raporlamaya ilişkin bildirim formu**
- 4. Ülke bazlı rapor**
- 5. Transfer fiyatlandırması, kontrol edilen yabancı kurum ve örtülü sermayeye ilişkin form**

1. Genel rapor - 1

Genel rapor hazırlayacaklar

- ❑ Çok uluslu işletmeler grubuna bağlı
- ❑ Bir önceki hesap dönemi aktif büyüklüğü ve net satışlarının her ikisi de 500 milyon TL ve üzerinde olan

Kurumlar vergisi mükellefleri tarafından hazırlanır.

1. Genel rapor - 2

Genel raporun, çok uluslu işletmeler grubuna bağlı KV mükellefleri tarafından, ilgili hesap dönemini takip eden hesap döneminin sonuna kadar hazırlanması ve bu süre sona erdikten sonra istenmesi durumunda, idareye veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlara ibraz edilmesi gerekmektedir.

1. Genel rapor - 3

- ☐ Yurt dışında bulunan bir grup işletmesi tarafından grup adına hazırlanmış bir genel rapor da ibraz edilebilir.
- ☐ Yabancı dilde hazırlanmış raporların Türkçe çevirisi de sunulur.
- ☐ Çok uluslu işletmeler grubuna bağlı Türkiye’de birden fazla kurumlar vergisi mükellefi olması durumunda, genel rapor diğerleri adına grup işletmelerinden biri tarafından hazırlanabilir.
- ☐ Bu durumda raporu hazırlayan işletme diğer hangi işletmeler adına bu raporu hazırladığını raporda belirtir.

1. Genel rapor - 4

Genel raporun içeriği

- a) Organizasyon yapısı
- b) Grubun işletme faaliyetlerinin tanımı*
- c) Grubun sahip olduğu gayri maddi haklar*
- d) Grup içi finansal işlemler*
- e) Grubun finansal ve vergisel durumu*

2. Yıllık Transfer Fiyatlandırması Raporu - 1

Kapsama giren mükellef ve işlemler

- a) Büyük Mükellefler Vergi Dairesine kayıtlı mükellefler
- b) Diğer KV mükelleflerinin ilişkili kişilerle yaptığı **yurt dışı işlemler**
- c) **Serbest bölgelerdeki** KV mükelleflerinin ilişkili kişilerle yaptığı **yurt içi işlemler**
- d) Tüm KV mükelleflerinin yurt dışı şubeleri ve serbest bölgelerde bulunan ilişkili kişilerle (serbest bölgedeki şubeleri dahil) yaptığı işlemler

Yurt dışı veya serbest bölge şubelerinin ayrıca raporlamasına gerek bulunmamaktadır.

2. Yıllık Transfer Fiyatlandırması Raporu - 2

Kapsama girmeyen mükellef ve işlemler

- a) Büyük Mükellefler VD mükellefleri ile serbest bölgelerdeki KV mükellefleri dışındaki **diğer KV mükelleflerinin** ilişkili kişilerle yaptıkları **yurt içi işlemler,**
- b) Serbest bölgelerdeki KV mükelleflerinin ilişkili kişilerle yaptıkları **yurt dışı işlemler,**
- c) Gelir vergisi mükelleflerinin ilişkili kişilerle yaptıkları **yurt içi ve yurt dışı işlemler.**

2. Yıllık Transfer Fiyatlandırması Raporu - 3

Yıllık transfer fiyatlandırması raporunun, Tebliğ ekinde (*) yer alan formata göre, KV beyannamesinin verilme süresine kadar hazırlanması ve istenmesi durumunda, idareye veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlara ibraz edilmesi zorunludur.

** (1 Seri No.lu Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliği Ek.4)*

3-4. Ülke bazlı rapor ve bildirim formu

- ❑ Raporlanan hesap döneminden bir önceki hesap döneminin konsolide finansal tablolarına göre; konsolide grup geliri **750 milyon Avro ve üzerinde olan çok uluslu işletmeler** grubunun Türkiye’de mukim nihai ana işletmesi veya vekil işletmesi,
- ❑ Raporlanan dönemden sonraki on ikinci ayın sonuna kadar hazırlar ve elektronik ortamda İdareye sunar.

5. Transfer Fiyatlandırması, Kontrol Edilen Yabancı Kurum ve Örtülü Sermayeye İlişkin Form - 1

Kurumlar vergisi mükelleflerinin, ilişkili kişilerle bir hesap dönemi içinde yaptıkları mal veya hizmet alım ya da satım işlemleri ile ilgili olarak **“Transfer fiyatlandırması, kontrol edilen yabancı kurum ve örtülü sermayeye ilişkin form”**u doldurmaları ve kurumlar vergisi beyannamesi ekinde, göndermeleri gerekmektedir.

*** Uyarı !!!**

5. Transfer Fiyatlandırması, Kontrol Edilen Yabancı Kurum ve Örtülü Sermayeye İlişkin Form - 2

Formun doldurulmasında;

Her bir ilişkili kişi bazında yıllık toplam net tutarı 30.000 TL'nin altında olan mal veya hizmet alım ya da satım işlem bilgileri ile

Söz konusu ilişkili kişi bilgilerine yer verilmesine gerek bulunmamaktadır.

Büyük Mükellefler

- Rapor hazırlamak zorundadırlar.

Diğer KV Mükellefleri

- Yalnızca **yurtdışı** işlemleri için rapor hazırlarlar.
- • Yurtiçi işlemleri için belgeleri hazır bulundururlar.

GV Mükellefleri

- Yurtdışı ve yurtiçi işlemleri için belgeleri hazır bulundururlar.

ÖRTÜLÜ SERMAYE

Örtülü Sermaye

Örtülü sermaye, kurumların, ortaklarından veya ortaklarıyla ilişkili kişi ve kurumlardan sağladığı, sürekli olarak işletmede kullanılmasıyla sermaye işlevi gören borçlardır.

Bu borçlar karşılığında faiz, kur farkı gibi gelirler elde etmek suretiyle kurumlar vergisi matrahının aşındırılması varsayımına dayalı bir uygulamadır.

Bu borçların tamamı değil, öz sermayeye göre belirli bir haddi aşan kısmı örtülü sermayedir. Ülkeden ülkeye değişiklik gösteren bu oran Türkiye'de 3 kattır.

Örtülü sermaye üzerinden ödenen faiz, kur farkı ve benzeri ödemelerin gider kabul edilmemesi şeklinde uygulanır.

Amaç, vergi kaybını önlemek ve şirketlerin sermaye yapısını güçlendirmektir.

Örtülü Sermaye – Yasal tanım

Kurumların;

- ❖ Ortaklarından
- ❖ Ortaklarla ilişkili olan kişilerden
- ❖ Doğrudan veya dolaylı olarak temin ederek işletmede kullandıkları borçların,
- ❖ Hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte
- ❖ Kurumun **öz sermayesinin üç katını aşan kısmı,**
- ❖ İlgili hesap dönemi için **örtülü sermaye sayılır.**

Örtülü sermayeyi doğuran sebepler

- ❑ Vergi yükünü azaltmak
- ❑ Ortakların sermayelerini koruma isteği
- ❑ Likit sermayeye sahip olma isteği
- ❑ Faiz tahsilatı yoluyla düzenli nakit akışı sağlamak
- ❑ Grup şirketlerinde kârın tek merkezde toplanması isteği

Örtülü sermayenin varlık koşulları

Örtülü sermayeden bahsedebilmemiz için;

- ❑ Borçlanmanın, ortaklardan veya ortakla ilişkili kişilerden yapılmış olması,
- ❑ Borcun işletmede kullanılmış olması,
- ❑ Yapılan borçlanmanın, öz sermayenin üç katını aşması gerekmektedir.

Öz sermaye kavramı

Dönem başı öz sermaye

- ❑ Dönem başı sermayenin negatif olması durumunda ortak ve ilişkili kişilerden temin edilen borçların tamamı örtülü sermaye sayılır.
- ❑ Yeni kurulan şirketlerde kuruluştan önce sermayenin bloke edilen kısmı dönem başı öz sermaye sayılır.
- ❑ Dönem içerisinde gerçekleştirilen sermaye ödemeleri ve artırımları dönem başı öz sermayeye dahil edilmez.

Örtülü sermaye kapsamı dışında tutulan borçlanmalar

- ❑ İlişkili kişilerin gayri nakdi teminatıyla üçüncü kişilerden sağlanan borçlar
- ❑ İlişkili kişilerin, temin ederek aynı şartlarla kullandırdıkları krediler
- ❑ Bankalar tarafından yapılan borçlanmalar
- ❑ Finansal kiralama şirketleri, finansman ve faktoring şirketleri ile ipotek finansman kuruluşlarının bankalardan yaptıkları borçlanmalar

Örtülü Sermaye – Özellikli hususlar -1

- ❑ Borç tutarı, 3 kat sınırı aşmadıkça; örtülü sermaye sayılmayacaktır.
- ❑ Örtülü sermaye hesaplamasında, kurumun hesap dönemi başındaki öz sermaye tutarı dikkate alınacak; borcun, örtülü sermaye sınırını aşan kısmı; aştığı süre ve miktarla sınırlı olmak üzere örtülü sermaye sayılacaktır.
- ❑ Borç ve alacakların netleştirilmesi mümkün değildir.

Örtülü Sermaye – Özellikli hususlar -2

- ❑ Yıl içerisinde öz sermaye tutarındaki değişiklikler dikkate alınmayacaktır.
- ❑ Örtülü sermaye, günlük olarak takip edilmelidir.
- ❑ Alınan avanslar örtülü sermaye hesaplamasında dikkate alınacaktır.
(İnşaat işlerinde ödenen istihkak bedelleri hariç)

Örtülü Sermaye – Özellikli hususlar -3

- ❑ Yabancı para cinsinden borçlanmalarda borcun alındığı tarihteki kur alınacaktır.
- ❑ Diğer bir deyişle; kur farkları örtülü sermaye hesaplamasında dikkate alınmayacaktır.
- ❑ Ancak, örtülü sermayeye isabet eden kur farklarının gider kaydedilmesi de mümkün olmayacak, KKEG olarak matraha eklenmesi gerekecektir.

Örtülü Sermaye – Özellikli hususlar -4

- ❑ Piyasa koşulları ve ticari teamüllere aykırı bir şekilde yapılan vadeli mal ve hizmet alımları nedeniyle ortaya çıkan borçlar, örtülü sermayenin varlığının tespitinde dikkate alınacak; örtülü sermaye tutarına isabet eden vade farkları tespit edilerek, örtülü sermaye üzerinden ödenen faiz olarak kabul edilecektir.

Örtülü Sermaye – Özellikli hususlar -5

- ❑ Ortak veya ortakla ilişkili banka veya benzeri finans kurumlarından yapılan borçlanmalar % 50 oranında dikkate alınır.
- ❑ Banka veya Finans Kurumlarının sadece grup şirketlerine borç veren kredi kurumu olmamaları 3. şahıslara da kredi veren kurum olmaları gerekir.
- ❑ Kurumların BİST’de işlem gören şirketlerden temin edilen borçlanmalarda en az % 10 ortaklık payı aranır.

Örtülü sermayenin vergisel sonuçları -1

Örtülü sermaye olarak tespit edilen borçlanmaya isabet eden;

faiz, kur farkı vb giderlerin geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere vergi matrahından indirilmesi mümkün olmayıp;

KKEG (kanunen kabul edilmeyen gider) olarak dikkate alınarak, kurum kazancına ilave edilecektir.

Örtülü sermayenin vergisel sonuçları -2

Örtülü sermaye üzerinden hesaplanan veya ödenen faiz ve benzeri ödemeler, GV ve KV kanunlarının uygulanmasında, örtülü sermaye şartlarının gerçekleştiği hesap döneminin son günü itibarıyla ödemeyi alan açısından, dağıtılmış kâr payı veya dar mükellefler için ana merkeze aktarılan tutar sayılır.

(KVK md 12/7)

Örtülü sermayenin vergisel sonuçları -3

Örtülü sermaye kapsamındaki işlemlerle ilgili olarak;

- Önceden gider yazılan tutarlar geçici vergi dönemleri itibariyle KKEG olarak dikkate alınacaktır.
- Tam mükellef kurumlara yapılan ödemeler, bu kurumlarca iştirak kazançları istisnası kapsamında değerlendirilecek ve kurumlar vergisi beyannamesi düzeltmeye konu olacaktır.
- İlişkili tam mükellef gerçek kişilere yapılan ödemeler ve dar mükelleflerde merkezlere yapılan ödemeler, hesap dönemi sonunda net tutarlar brütleştirilmek suretiyle kâr dağıtım stopajına tabi tutulacaktır. (KVK md 12/7)

Örtülü Sermaye - Örnek

X A.Ş.' nin 1.1.2019 tarihindeki öz sermayesi 1.000.000
2019 yılında bir ortağına 5.000.000 borçlanmış.
500.000 TL faiz tahakkuk ettirerek gider yazmıştır.

Borç/Öz sermaye Kıyaslaması

Ortak A' ya toplam borç	5.000.000
Öz sermayenin 3 katı	3.000.000
Örtülü sermaye	2.000.000

Örtülü sermayeye isabet eden faiz

Örtülü Sermaye/Toplam Borç x Faiz Tutarı

$$= 2.000.000 / 5.000.000 \times 500.000.- = \mathbf{200.000 \text{ TL}}$$

(KKEG ve Dağıtılmış kâr payı sayılacak tutar 200.000 TL'dir.)

KONTROL EDİLEN YABANCI KURUM KAZANCI

Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazancı

Uygulamanın genel amacı; mukim şirketlerin vergi oranı düşük ülkelerde şirketler kurarak veya var olan şirketlere iştirak ederek vergilendirmeyi ertelemelerini veya gelirlerini tamamen vergi dışı bırakmalarını önlemektir.

Bu kapsamdaki şirketlere ait gelirlerin, hissesi ile orantılı olarak, ana şirketin geliriymiş gibi ana şirketin mukim olduğu devlette vergileme olanağı bulunmaktadır.

Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kavramı

Tam mükellef gerçek kişi ve kurumların;

- ❖ Doğrudan veya dolaylı olarak,
- ❖ Ayrı ayrı ya da birlikte,
- ❖ Sermayesinin, kâr payının veya oy kullanma hakkının en az % 50'sine sahip olmak suretiyle
- ❖ Kontrol ettikleri yurt dışı iştirakleridir.

Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazancının Türkiye’de vergilendirme şartları

Dağıtılsın veya dağıtılmasın aşağıdaki şartların birlikte gerçekleşmesi

- a) **İştirakin toplam gayrisafi hasılatının % 25 veya fazlasının faaliyet ile orantılı sermaye, organizasyon ve eleman istihdamı suretiyle yürütülen ticarî, ziraî veya serbest meslek faaliyeti dışındaki faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşması**
- b) Yurt dışındaki iştirakin ticarî bilânço kârı üzerinden %10'dan az oranda gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşınması
- c) Yurt dışında kurulu iştirakin ilgili yıldaki toplam gayrisafi hasılatının 100.000 YTL karşılığı yabancı parayı geçmesi

Teşekkürler...

